

R O M Â N I A
Avocatul Poporului

Str. George Vraca nr. 8, Sector 1, București
www.avp.ro

Tel.: +40-21-312.71.01, Fax: +40-21-312.49.21, E-mail: avp@avp.ro
Tel. dispecerat: +40-21-312.71.34, E-mail: petitii@avp.ro

RĂSPUNS COLECTIV

privind propunerea de soluționare a petițiilor înregistrate la instituția Avocatul Poporului referitoare la Hotărârea de Guvern nr. 1588 din 12 decembrie 2024¹

Prin mai multe petiții înregistrate la instituția Avocatul Poporului, se reclamă faptul că nu sunt respectate normele constituționale și legale privind dreptul de proprietate și dreptul la o justă și prealabilă despăgubire, în cadrul procedurii de expropriere declanșată prin **Hotărârea de Guvern nr. 1588 din 12 decembrie 2024**.

În principal, se relevă faptul că nu s-ar fi respectat procedurile prevăzute de legislația exproprierii privind înștiințarea proprietarilor în legătură cu expropierile realizate și dreptul la o justă și prealabilă despăgubire.

De asemenea, din unele petiții rezultă că proprietarii s-au adresat, în cadrul procedurii prealabile, Ministerului Transporturilor și Infrastructurii și Guvernului României, iar alții au sesizat instanța de judecată.

Având în vedere că nemulțumirile petenților sunt îndreptate asupra unor dispoziții legale cuprinse într-o hotărâre de Guvern, precizăm că, în privința neconstituționalității unor hotărâri de guvern devin incidente prevederile art. 29 din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, republicată. Aceste norme legale stabilesc că instanța de contencios constituțional decide asupra excepțiilor ridicate în fața instanțelor judecătoarești sau de arbitraj comercial **privind neconstituționalitatea unei legi sau ordonanțe ori a unei dispoziții dintr-o lege sau dintr-o ordonanță în vigoare**, care are legătură cu soluționarea cauzei în orice fază a litigiului și oricare ar fi obiectul acestuia.

Prin urmare, instanța de contencios constituțional **nu realizează controlul de constiuționalitate a unor hotărâri de guvern**, întrucât aplicarea art. 29 din Legea nr. 47/1992, republicată, face ca excepția de neconstituționalitate a acestora să fie inadmisibilă.

Din punct de vedere formal, al autorității emitente, atât legislația secundară (cum sunt **hotărârile de guvern**), cât și legislația primară (**ordonanțele simple și de urgență**) sunt acte **administrative**. Dreptul comun în materia controlului actelor administrative îl constituie **Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004**, iar în cazul hotărârilor de guvern, orice persoană interesată, care se consideră vătămată într-un drept al său ori într-un interes legitim, de către o autoritate publică, se poate adresa, în mod individual, instanței de contencios administrativ competente, pentru anularea actului normativ în cauză.

¹ **Hotărârea de Guvern nr. 1588 din 12 decembrie 2024** privind declanșarea procedurilor de expropriere a tuturor imobilelor proprietate privată care constituie corridorul de expropriere al lucrării de utilitate publică de interes național "Modernizare DN 71 Bâldana-Târgoviște-Sinaia, km 0 + 000-44 + 130 lărgire la patru benzi de circulație și km 51 + 041-109 + 905 drum de două benzi", sector II km 51 + 041-km 109 + 905 - drum la două benzi de circulație, aprobată lista imobilelor proprietate publică a statului, precum și a listei imobilelor proprietate publică a unităților administrativ-teritoriale care fac parte din corridorul de expropriere al lucrării de utilitate publică de interes național.

Prin derogare de la regula de drept comun, **doar ordonanțele simple sau de urgență ale Guvernului** nu sunt supuse controlului de legalitate efectuat de instanța judecătorească de drept comun, ci, în virtutea calității lor de acte de reglementare primară, deci echivalente legii, **sunt supuse controlului de constituționalitate consacrat de art. 146 lit. d) din Constituție.**

Fiind vorba despre hotărâri de guvern, menționăm că **Avocatul Poporului nu are posibilitatea legală de a verifica, controla sau contesta măsurile sau actele luate de Guvernul României**. În acest sens, reținem prevederile art. 17 alin. (5) din **Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată**, potrivit cărora „*nu fac obiectul activității instituției Avocatul Poporului și vor fi respinse fără motivare petițiile privind actele și faptele (...) Guvernului, cu excepția ordonanțelor*”.

Privită în ansamblu, situația concretă cu care se confruntă petenții poate fi soluționată doar pe calea unui litigiu desfășurat în fața instanței de judecată, context în care persoanele vătămate de norme legale cuprinse în **Legea nr. 255/2010** privind exproprierea pentru cauză de utilitate publică, necesară realizării unor obiective de interes național, județean și local, cu modificările și completările ulterioare, au posibilitatea să invoke personal excepție de neconstituționalitate în orice fază a litigiului. O eventuală admitere a excepției de neconstituționalitate invocate în cadrul **controlului concret de constituționalitate** (pe calea unei excepții ridicate în fața instanței de judecată) deschide dreptul persoanelor la calea de atac a revizuirii.

În privința persoanelor fizice care se consideră vătămate în drepturile lor prin **Hotărârea de Guvern nr. 1588 din 12 decembrie 2024** și care nu s-au adresat instanței de judecată, apreciem că este în interesul acestora să se adreseze unui avocat înscris în barou pentru a solicita o consultație juridică și pentru a fi îndrumat asupra unei strategii juridice potrivite situației concrete cu care se confruntă, ținând cont de toate caracteristicile procedurii de exproprieire.

